

## POSTANOWIENIE

Dnia 11 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z powództwa D.S.  
przeciwko M. z siedzibą w G.  
o wynagrodzenie,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 11 czerwca 2025 r.,  
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku  
z dnia 11 kwietnia 2024 r., sygn. akt III APa 29/23 i III APz 22/23,

**I. odrzuca skargę kasacyjną co do punktu 2 zaskarżonego  
wyroku,**

**II. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w  
pozostałym zakresie,**

**III. zasądza od D.S. na rzecz M. z siedzibą w G. kwotę 1.350,00  
(jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych, wraz z odsetkami, o  
których mowa w art. 98 § 1<sup>1</sup> k.p.c. - tytułem zwrotu kosztów  
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

DS

## UZASADNIENIE

Pozwem z 21 czerwca 2021 r., powód D.S. domagał się zasądzenia od pozwanego L. kwoty 86.520 zł tytułem należnej premii z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- od kwoty 19.500 zł od 11 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 19.500 zł od 1 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 24.000 zł od 1 stycznia 2021 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 23.520 zł od 1 listopada 2020 r. do dnia zapłaty;

Nadto, powód wniósł o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że był zatrudniony u pozwanego w okresie od 1 kwietnia 2011 r. do 31 października 2020 r., ostatnio na stanowisku Kierownik Obszaru w Biurze Rozwoju. Powód miał prawo do premii będącej składnikiem wynagrodzenia, określonej w załączniku nr 5 do Protokołu Dodatkowego nr 7 do ZUZP. W ramach wykonywanych obowiązków pozyskiwał prawa do nieruchomości, umożliwiające budowę lub włączenie już istniejącej stacji do sieci C. oraz pozyskiwaniu istniejącej stacji do sieci L., na podstawie umowy o współpracy D. W związku z brakiem realizacji postanowień umownych związanych z wypłatą premii, powód podjął decyzję o rozwiązaniu umowy za wypowiedzeniem. Powód w latach 2011-2020 zrealizował łącznie 55 wdrożeń w tym 21-C. i 34-D. Powód obejmuje swym roszczeniem lata 2016-2020 opiewające łącznie na kwotę 86.520 zł. Powód wskazał, że w 2016 r. zrealizował 1 wdrożenie C. i 10 wdrożeń D. i wypłacono mu 23.000 zł, a za co powinno być wpłacone łącznie 42.500 zł, a więc do wypłaty pozostaje 19.500 zł. W 2017 r. zrealizował 1 wdrożenie C. i 1 D., za co łącznie winien otrzymać 19.500 zł. W 2018 r. brak było wdrożeń. W 2019 r. zrealizował 2 wdrożenia C., za co do wypłaty przysługiwało jemu 24.000 zł, a w 2020 r. zrealizował 2 wdrożenia C., za co premia powinna wynosić 23.520 zł.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 8 września 2023 r. (sygn. akt VII P 1/22), wydanym w sprawie z powództwa D.S., przeciwko M. z siedzibą w G., o wynagrodzenie:

I. umorzył postępowanie w zakresie żądania kwoty 24.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 1 stycznia 2021 r. do dnia zapłaty;

II. zasądził od pozwanego M. w G. na rzecz powoda D.S. kwoty:

- 19.500 zł brutto wraz z ustawowymi odsetkami od 11 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty;

- 23.520 zł brutto wraz z ustawowymi odsetkami od 11 stycznia 2022 r. do dnia zapłaty;

III. oddalił powództwo w pozostałej części;

IV. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwoty:

5.410,02 zł, tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.079 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

4.321,13 zł, tytułem poniesionych wydatków, wraz z ustawowymi odsetkami od obu kwot za opóźnienie, za czas od dnia uprawomocnienia orzeczenia do dnia zapłaty;

wyroкови w pkt II nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 12.691 zł brutto.

Na skutek apelacji M. z siedzibą w G. oraz zażalenia D.S. na postanowienie zawarte w punkcie IV wyroku, Sąd Apelacyjny w Gdańsku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 11 kwietnia 2024 r. (sygn. akt III APa 29/23 i sygn. akt III APz 22/23):

1. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II i oddalił powództwo oraz w punkcie IV w ten sposób, że zasądził od D.S. na rzecz M. z siedzibą w G. kwotę 4.050 zł z ustawowymi odsetkami, wskazanymi w art. 98 § 1<sup>1</sup> k.p.c., tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

2. umorzył postępowanie zażaleniowe;

3. zasądził od D.S. na rzecz M. z siedzibą w G. kwotę 3.701,50 zł z ustawowymi odsetkami, wskazanymi w art. 98 § 1<sup>1</sup> k.p.c., tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, do Sadu Najwyższego wywiódł powód, zaskarżając judykat w całości, zarzucając:

I. naruszenie przez Sąd Apelacyjny prawa materialnego poprzez:

1. błędną wykładnię art. 9 §1 w zw. z art. 78 § 1 i § 2 w zw. z 240 § 1 i § 2 k.p. i w wyniku powyższego błędną wykładnię postanowień § 3 ust. 1 Załącznika nr 5 do Protokołu Dodatkowego nr 7 do ZUZP, poprzez nieprawidłowe przyjęcie, że zarządzenia pozwanego pracodawcy, w tym zarządzenia dot. roku 2017 r. z 31 marca 2017 r., 2 sierpnia 2017 r., 9 sierpnia 2017 r. i 30 października 2017 r. dotyczące zasad premiowania nr 16-19 oraz zarządzenia dotyczące roku 2020 z 29 stycznia 2020 r. nr 24 i z 24 listopada 2020 r. nr 26 zostały wydane zgodnie z zachowaniem wszelkich procedur, w tym zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 1 Załącznika nr 5 do Protokołu Dodatkowego nr 7 do ZUZP i tym samym zostały skutecznie wprowadzone w życie i w sposób wiążący kształtowały prawo powoda do premii, w sytuacji gdy pozwany pracodawca nie dochował terminu ich wprowadzenia oraz naruszył wymóg podania ich do wiadomości związków zawodowych i pracowników. Tym samym ustalenie, że powyższe zarządzenia zostały wprowadzone niezgodnie z wymogami obowiązującymi dla aktów normatywnych, w tym przez błędną ich wykładnię, skutkować powinno stwierdzeniem, iż zarządzenia te nie mogły wiążącą kształtować warunków premiowania istotnych dla żądania powoda zapłaty premii za rok 2017 i 2020;

2. błędną wykładnię art. 9 § 1 w zw. z art. 78 § 1 i § 2 w zw. z 240 § 1 i § 2 k.p. i w wyniku powyższego błędną wykładnię postanowień § 3 ust. 1 Załącznika nr 5 do Protokołu Dodatkowego nr 7 do ZUZP, poprzez nieprawidłowe przyjęcie, że Zarządzenia pozwanego pracodawcy, w tym zarządzenia dot. roku 2017 r. z 31 marca 2017 r., 2 sierpnia 2017 r., 9 sierpnia 2017 r. i 30 października 2017 r., dotyczące zasad premiowania nr 16-19 oraz zarządzenia dotyczące roku 2020 z 29 stycznia 2020 r. nr 24 i z 24 listopada 2020 r. nr 26 stanowią konkretyzację postanowień ZUZP, są z nim spójne, nie wchodzą w swej treści poza sformułowania dozwolonych parametrów premiowania, w sytuacji, gdy zastosowanie prawidłowych reguł wykładni prowadzić powinno do wniosku, iż ww. zarządzenia pozwanego pracodawcy zostały wydane z przekroczeniem delegacji wynikającej z § 3 ust. 1 załącznika nr 5 do Protokołu Dodatkowego nr 7 do ZUZP. Powyższa błędna interpretacja zastosowana przez Sąd Apelacyjny skutkowałą ustaleniem, że zarządzenia te w sposób wiążący kształtowały prawo powoda do premii za rok 2017 i 2020, w tym w sposób wiążący ustalały warunki premiowe.

Tymczasem prawidłowa interpretacja wg reguł wykładni właściwych dla aktów normatywnych powinna prowadzić do wniosku, że zarządzenia te wydane z przekroczeniem upoważnienia wynikające z postanowień układowych, były jako takie nieważne i nie mogły wiążącą kształtować warunków premiovych w zakresie roszczenia powoda o wypłatę premii za rok 2017 i 2020;

3. błędną wykładnię art. 9 § 1 w zw. z art. 78 § 1 i § 2 w zw. z 240 § 1 i § 2 k.p. i w wyniku powyższego błędną wykładnię postanowień § 3 ust. 1 Załącznika nr 5 do Protokołu Dodatkowego nr 7 do ZUZP, poprzez nieprawidłowe przyjęcie, że określenie „takie jak” me oznacza, że mamy do czynienia z katalogiem zamkniętym parametrów, które pozwany pracodawca mógł wskazać jakie parametry determinują przyznanie premii. W konsekwencji błędnej interpretacji, Sąd Apelacyjny przyjął, iż pozwany pracodawca miał prawo określać w zarządzeniach także inne parametry premiove niż wskazane wyraźnie w § 3 ust. 1 lit. a do f załącznika nr 5 i tym samey tak określone parametry, w sposób wiążący kształtowały prawo powoda do premii. Podczas gdy prawidłowa wykładania powyższej regulacji powinna prowadzić do wniosku, że objęty ww. katalog spraw, które zostały delegowane do uregulowania w zarządzeniach pozwanego pracodawcy, był katalogiem zamkniętym i pracodawca nie mógł prowadzić innych warunków premiowania;

4. naruszenie art. 9 § 2 i § 3 w zw. z art. 241 § 1 i § 2, a także w zw. z art. 241<sup>9</sup> §1 i 241<sup>11</sup> §1 k.p., poprzez ich niezastosowanie w sprawie w wyniku błędnej wykładni postanowień normatywnych Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy, w tym § 3 ust. 1 pkt. 1 załącznika nr 5 do Protokołu Dodatkowego nr 7 do ZUZP i przyjęcie w pierwszej kolejności, że pozwany pracodawca mógł w oparciu o powołaną regulację ZUZP wprowadzać w kolejnych latach nowe parametry/warunki premiove, w tym także mniej korzystne dla pracowników, w tym dla powoda, gdyż mieściły się one zdaniem Sądu Apelacyjnego w delegacji objętej treścią § 3 ust. 1 załącznika nr 5, a dodatkowo zdaniem Sądu Apelacyjnego delegacja ta zawierała katalog otwarty. Wobec powyższej błędnej interpretacji (będącej przedmiotem zarzutu nr 2 i 3 powyżej i pośrednio także zarzutu nr 1), Sąd Apelacyjny w sposób nieprawidłowy nie zastosował w niniejszej sprawie norm wynikających z art. 9 § 2 i § 3 w zw. z art. 241 § 1 i § 2 k.p., uznając, iż pracodawca wprowadzając

niekorzystne dla pracownika zmiany w zakresie warunków premiowania działał na podstawie ww. otwartej delegacji i nie był zobowiązany do stosowania wypowiedzenia zmieniającego warunki premiowania, ani też nie był zobowiązany do uzyskania wyraźnej pisemnej zgody pracownika na pogorszenie warunków premiowania. Tymczasem prawidłowa interpretacja postanowień § 3 ust. 1 załącznika nr 5 do Protokołu Dodatkowego nr 7 do ZUZP powinna prowadzić do wniosku, że sporne w sprawie zarządzenia pozwanego pracodawcy nie zostały wprowadzone skutecznie w życie, gdyż zostały wydane niezgodnie z procedurą oraz z przekroczeniem delegacji obejmującej katalog zamknięty parametrów, które mógł regulować zarządzeniami pracodawca. W konsekwencji pracodawca zamierzając zmieniać warunki premiowania na niekorzyść pracowników powinien być dochować procedury zmiany postanowień ZUZP obowiązującego u pracodawcy i dalej uzyskać pisemną zgodę pracowników, w tym powoda na zmiany dla niego niekorzystne, albo dokonać w tym zakresie wypowiedzenia zmieniającego jego warunki premiowania;

5. naruszenie art. 9 § 1 k.p., poprzez błędną wykładnię w zw. z postanowieniami § 1, § 2 ust. 1 i 2, § 3 ust. 1, ust. 4 oraz § 4 ust. 1 do 9 załącznika nr 5 do Protokołu Dodatkowego nr 7 do ZUZP wraz z wydanymi na podstawie § 3 ust. 1 zarządzeń pozwanego pracodawcy z 2017 r. i 2020 r., w zw. z naruszeniem art. 9 § 4 i art. 18 § 3 w zw. z art. 13, art. 78 § 1 i § 2 i art. 80 k.p., poprzez ich niezastosowanie w sprawie i nie wzięcie pod uwagę, że w odniesieniu do roku 2017 powód nie mógł zrealizować planów wdrożenia D., skoro te zostały przeniesione w trakcie roku do innego działu oraz w odniesieniu do roku 2020 - powód nie powinien być pozbawiony prawa do premii za wykonane projekty, w tym za doprowadzenie do wdrożenia dwóch stacji C. z tego powodu, iż przed ich faktycznym (właściwym/finalnym) wdrożeniem, w tym przed końcem danego roku rozliczeniowego, jego stosunek pracy uległ rozwiązaniu na skutek złożonego przez niego wypowiedzenia. Ponadto, do powoda zgodnie z powyższymi regulacjami nie powinien być zastosowany warunek osiągnięcia określonego poziomu sprzedaży w pierwszym roku funkcjonowania wdrożonej do sieci stacji. Tym samym Sąd Apelacyjny w wyniku powyższych naruszeń prawa błędnie ustalił, iż powód nie spełnił warunków premiowych dla roku 2017 i 2020. Tymczasem prawidłowa

wykładania norm układu zbiorowego pracy i wydanych na jego podstawie zarządzeń pozwanego pracodawcy wraz z prawidłowym zastosowaniem powołanych wyżej przepisów Kodeksu pracy, powinny prowadzić do wniosku, iż powód spełnił warunki premiowania uprawniające go do premii za rok 2017 i 2020;

II. naruszenie przez Sąd Apelacyjny przepisów postępowania, gdyż naruszenie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a to poprzez nieprawidłowe zastosowanie art. 381 k.p.c. w sytuacji, gdy strona nie uprawdopodobniła, iż konieczność powołania nowych dowodów, wynikła później, w tym dopiero na etapie postępowania apelacyjnego, a przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, że niekorzystne dla pozwanego rozstrzygnięcie Sądu I instancji uzasadniało dopuszczenie tych dowodów pozostaje w sprzeczności z dyrektywą ww. przepisu procedury cywilnej. Dodatkowo powyższe naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy, gdyż jak wynika z analizy uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego, Sąd tej w istotnej mierze oparł swe rozstrzygnięcie na okolicznościach wynikających lub wyinterpretowanych przez ten Sąd z ww. dowodów.

Strona skarżąca podniosła, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a uzasadnienie powyższego wniosku znajduje się w pkt II skargi kasacyjnej.

Podnosząc powyższe zarzuty strona skarżąca wniosła o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania, w tym w zakresie zażalenia powoda z 14 listopada 2023 r. na postanowienie o kosztach postępowania przed Sądem Okręgowym w Gdańsku w sprawie VII p 1/22, z uwzględnieniem rozstrzygnięcia o kosztach, w tym kosztach zastępstwa procesowego w ramach postępowania apelacyjnego i o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego ze skargi kasacyjnej według norm przepisanych, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie;

2. ewentualnie, uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu odwoławczego oraz oddalenie apelacji w całości wraz z zasądzeniem od pozwanego na rzecz powoda kwoty 6.449,52 zł, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, tytułem kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą instancję, w tym kwota 3.118,50 zł tytułem

kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przewidzianych przed Sądem Apelacyjnym oraz Sądem Najwyższym, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wywiedziona w niniejszej sprawie nie mogła zostać przyjęta i merytorycznie rozpoznana.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Podkreślenia wymaga także, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone

podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2022 r., I USK 434/21, Legalis nr 2740849).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania także w niniejszej sprawie oparty został na przesłance jej oczywistej zasadności (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.). Należy więc przypomnieć, że w motywach wniosku opartego na tej przesłance przedsądu powinien być zawarty wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie swych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi

wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Strona skarżąca nie uzasadniła w sposób prawidłowy istnienia tej właśnie przesłanki przedsądu. Słusznie zwróciła na to uwagę strona pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną, że nie może być mowy o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, widocznej od razu, bez jakiegokolwiek bliższej analizy, w sytuacji, kiedy strona skarżąca w uzasadnieniu swojego wniosku na pięciu stronach rozwija ową oczywistą zasadność - a w rzeczywistości opisuje zakres oceny materiału dowodowego, z którym się nie zgadza. Tymczasem podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy zgodnie z art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c. jest bowiem związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Związanie to wyklucza, nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem kwestionowania wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c. jest a *limine* niedopuszczalny (por. wyrok Sądu najwyższego z 3 kwietnia 2019 r., II CSK 95/18, LEX nr 2645127). Zakazu tego nie można obejść przez sformułowanie zarzutów naruszenia art. 233 § 1 w zw. z art. 227 k.p.c. we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Przepis art. 382 k.p.c. tylko wyjątkowo może stanowić usprawiedliwioną podstawę skargi kasacyjnej, jeżeli skarżący wykaże, że sąd drugiej instancji bezpodstawnie pominął część zebranego w sprawie materiału, orzekając wyłącznie na podstawie materiału zgromadzonego przed sądem pierwszej instancji albo oparł swe merytoryczne orzeczenie na własnym materiale, z pominięciem wyników postępowania dowodowego przeprowadzonego przez sąd pierwszej instancji, a uchybienie to, mogło mieć wpływ na wynik sprawy. Należy przy tym odróżnić sytuację, w której sąd drugiej instancji nie uzupełnia postępowania dowodowego od

sytuacji, gdy sąd przy ferowaniu wyroku pomija materiał zgromadzony w sprawie. Regulacja z art. 382 k.p.c. ma charakter ogólnych wytycznych, skierowanych do sądu orzekającego w danej sprawie, wobec czego ze swej istoty nie może być w postępowaniu apelacyjnym naruszona (samodzielnie) w sposób kwalifikowany, widoczny „na pierwszy rzut oka” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2024 r., III USK 368/23, Legalis nr 3168652).

Natomiast przepis art. 381 k.p.c. realizuje zasadę koncentracji materiału procesowego, służącą sprawności postępowania sądowego i przeciwdziałającą jego przewlekłości. Jednocześnie ogranicza prawo do wysłuchania, stanowiące składnik prawa do sądu w związku z czym, jego naruszenie przez nieprawidłowe pominięcie faktu lub dowodu zgłaszanego po raz pierwszy w postępowaniu apelacyjnym, będące w istocie bezzasadnym odjęciem stronie prawa do wysłuchania, jest uchybieniem procesowym mogącym stanowić skuteczny zarzut w postępowaniu kasacyjnym (art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.). Sytuacja przedstawia się jednak odmiennie, jeżeli sąd dopuścił i przeprowadził dowód, który powinien podlegać pominięciu, jako spóźniony. Wówczas sankcjonowanie tego uchybienia odrywa się od celu, któremu służą normy procesowe realizujące zasadę koncentracji materiału procesowego w postaci przeciwdziałania przedłużaniu postępowania, skoro ewentualna zwłoka miała już miejsce i nie jest możliwe jej cofnięcie lub naprawienie a przy tym kontrola prawidłowości dopuszczenia dowodu przyczynia się do dodatkowego przedłużenia postępowania. W konsekwencji w skardze kasacyjnej nie można skutecznie zarzucić naruszenia art. 381 k.p.c., jeżeli naruszenie to polegało na nieprawidłowym dopuszczeniu przez sąd spóźnionych twierdzeń lub dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 października 2024 r., I CSK 3208/23, Legalis nr 3138283).

Podkreślenia wymaga także, że dokonywana w oparciu o art. 65 k.c. wykładnia oświadczeń woli wymaga z reguły złożonego procesu intelektualnego, obejmującego odwołanie się do wielu zróżnicowanych dyrektyw wykładni, uwzględniających szereg okoliczności złożenia oświadczenia woli. Jest to więc zabieg na ogół wielopłaszczyznowy i skomplikowany. Co do zasady wykluczone jest zatem wykazanie oczywistej zasadności skargi (widocznej *prima facie*) ze względu na naruszenie art. 65 k.c. Jedynie wykładnia dokonana w sposób jaskrawy

sprzeczna z wytycznymi wskazanymi z art. 65 k.c. może stanowić o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Takiej okoliczności strona skarżąca jednak nie wykazała (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2024 r., I CSK 1064/24 Legalis, nr 3167877).

Sąd Najwyższy odrzucił także skargę kasacyjną, co do punktu 2 zaskarżonego wyroku – ze względu na jej niedopuszczalność w tym zakresie. Zgodnie z art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c. od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie strona, Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka może wnieść skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 marca 2006 r., III CSK 48/06, OSNC 2007 nr 1, poz. 12; z 23 lutego 2012 r., II CSK 499/11, LEX nr 1215281 i z 5 lutego 2015 r., V CZ 106/14, LEX nr 1652411). Przytoczona regulacja wyłącza dopuszczalność skargi kasacyjnej od innych, niż w niej wskazane, prawomocnych postanowień sądu drugiej instancji, chociażby kończyły one postępowanie w sprawie. W rozpoznawanej sprawie pełnomocnik strony skarżącej zaskarżył postanowienie Sądu Apelacyjnego umarzające postępowanie zażaleniowe. Umorzenie postępowania zażaleniowego nie mieści się w kategorii postanowień wydanych przez sąd drugiej instancji w warunkach uregulowanych w art. 398<sup>1</sup> k.p.c. Postanowieniem w przedmiocie umorzenia postępowania, kończącym postępowanie w sprawie, jest bowiem postanowienie zamykające drogę do wydania orzeczenia, co do istoty sprawy. Chodzi więc o zakończenie całego postępowania, a nie postępowania o charakterze incydentalnym.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił, zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. i art. 398<sup>6</sup> § 3 k.p.c. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów oparto na § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935 ze zm.). [a.ł]

